

Scherzando

CAPELLA

MUZIEKNOTATIE

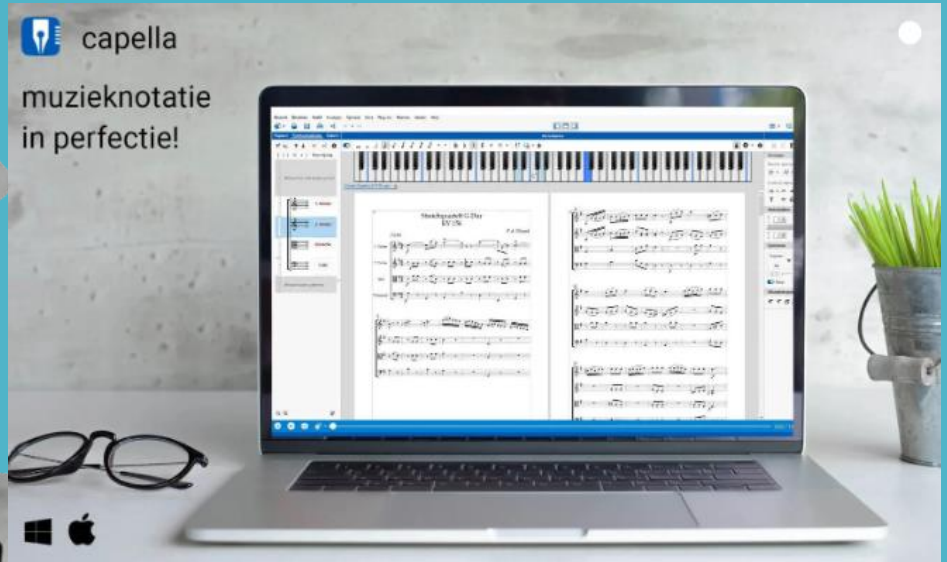
PRESENTATIE WERKEN MET CAPELLA-READER

HOEZO CAPELLA ?

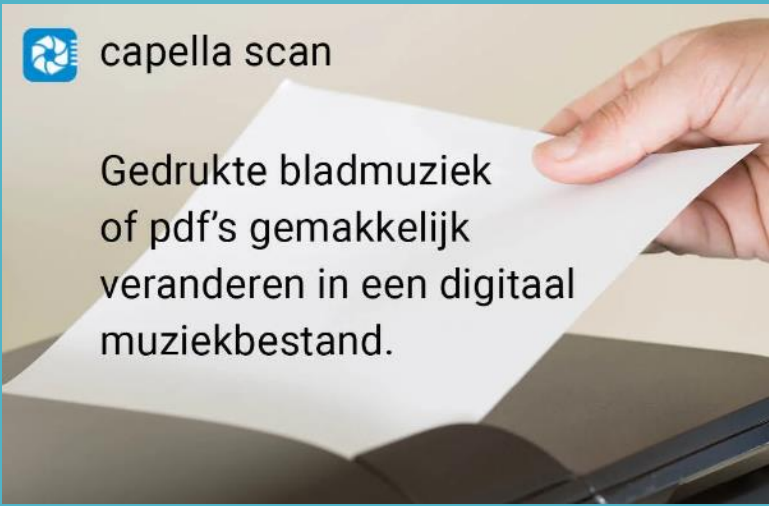

 capella reader

Altijd uw muziek
bij de hand!

 capella
muzieknotatie
in perfectie!

 capella scan

Gedrukte bladmuziek
of pdf's gemakkelijk
veranderen in een digitaal
muziekbestand.

**Waar hebben
we het dan
over ?**

HET GEHELE

TRAJECT

ORIGINELE BLADMUZIEK

CPDL *

OF EEN AFGELEIDE DAARVAN

midi-file

WORDT OVERGEZET NAAR :

noteworthy

midi

MusicXML

capella

SCAN

CAPELLA - 9

alles wordt **1 op 1** gereproduceerd

alle onderdelen voor een **uniforme partituur** worden nauwkeurig gecheckt, nagekeken en verbeterd

daarvoor worden in principe alle individuele stemmen **toegewezen** en voorzien van een neutrale **klank**

CAPELLA - PARTITUUR OP READER

SCAN

*

Choral Public Domain Library

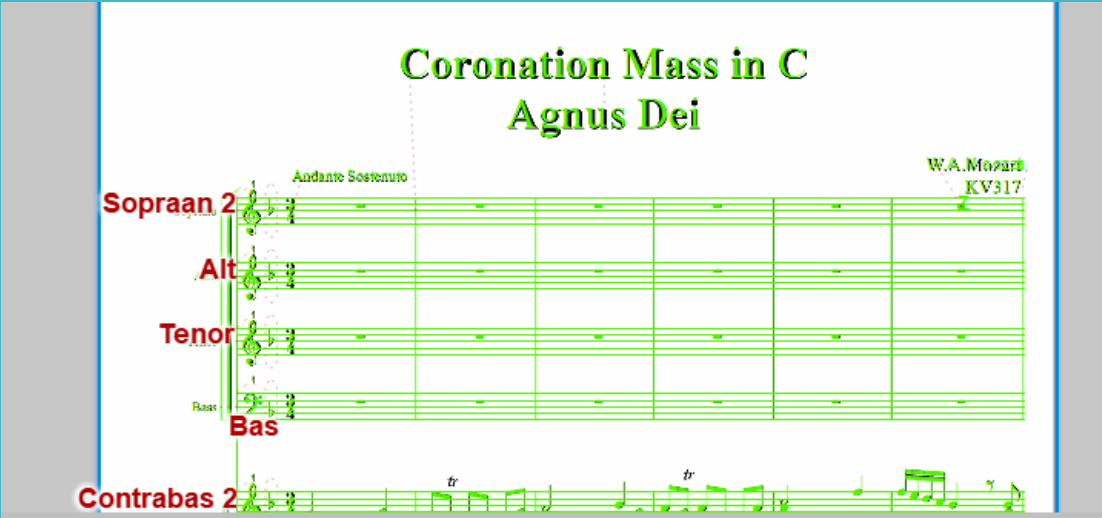
Voorbeeld van een uitgevoerde **scan** (schoon en gecorrigeerd)

**Coronation Mass in C
Agnus Dei**

W.A. Mozart
KV317

Andante Sostenuto

Sopraan 2
Alt
Tenor
Bas
Contrabas 2

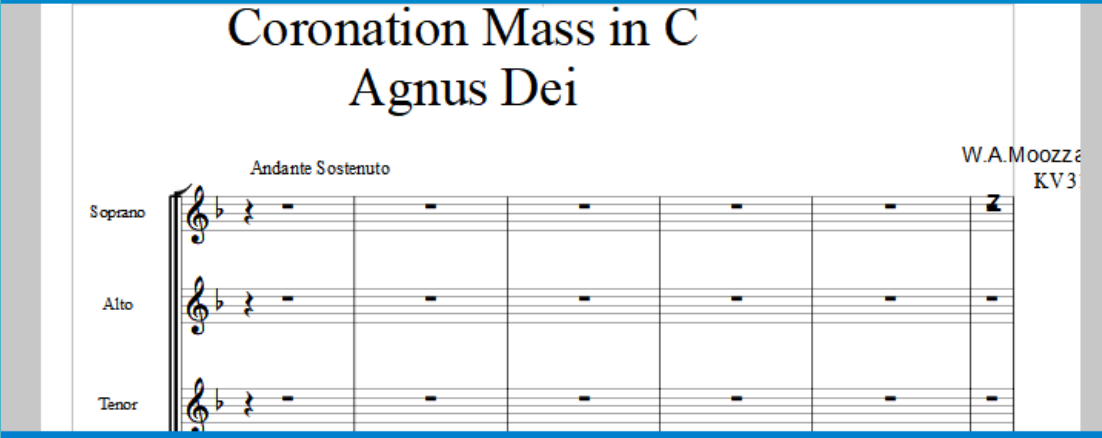
capella-voorbeeld

**Coronation Mass in C
Agnus Dei**

W.A. Moozza
KV3

Andante Sostenuto

Soprano
Alto
Tenor

àlles wordt gescand

10 a tempo

Tenor

Bas

a tempo

shin

vuiltje lijkt op gepuncteerde noot

Nóg meer " VUILTJES "

**waar gaat het
nu écht om ?**

de technische “ gereedschappen ” van CAPELLA zijn natuurlijk noodzakelijk dus **onmisbaar**

maar nu is het nog zaak om goed te kunnen oefenen

DAT IS ESSENTIEEL VOOR DE ZANGERS EN ZANGERESSEN VAN ONS KOOR

er wordt een ***basis-notitie*** gemaakt die voor iedereen op dezelfde manier al prima bruikbaar is , maar er is nog **méér** mogelijk :

voor **alle zangers** maar zéker ook voor de **stemgroepen** kan er vanuit die ***basis-notitie*** worden gezorgd dat door het **Capella-team** in goed overleg een speciaal daarvoor aangepaste **OEFEN-VERSIE** wordt gemaakt

hierin wordt de **partij-stem** geprononceerd weergegeven door b.v. een ander ***instrument*** (*of volume*) te kiezen en overige stemmen een beetje te dempen

WELNU .....

We laten een **bestaand** voorbeeld horen

5 SOPRANOS and ALTOS *unis.* 6

The image shows a musical score for the piece 'Rataplan'. It features five staves: Solo (Soprano/Alto), S/A (Soprano/Alto), T1/T2 (Tenor 1/2), B (Bass), and P1/P2 (Piano). The lyrics are '-plan', 'Ra-ta - plan, ra-ta - plan,'. The bass part is highlighted in blue. The piano part is empty.

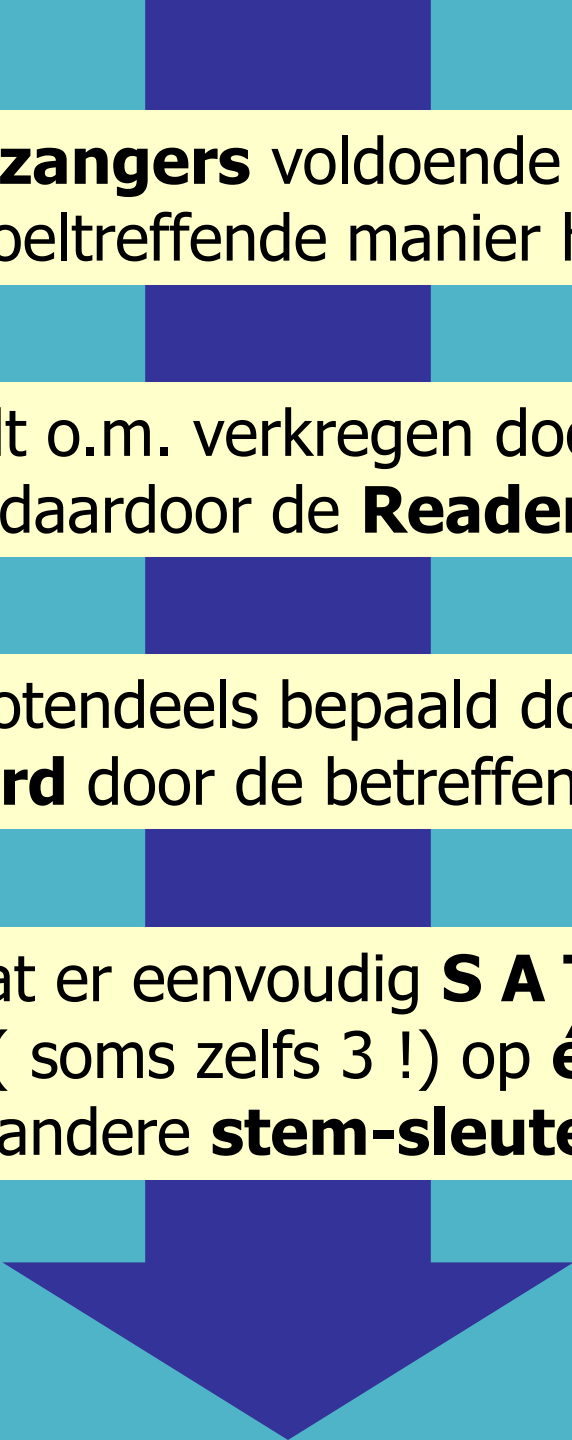
maatnummers en **noten**beeld zijn **gekleurd**

Uit : RATAPLAN voor de BASSEN

	①	35×	Geen opgave	Piano	70
S/A	②	35×	hoe ①	hoe ①	①
	③	3×	hoe ①	hoe ①	①
	①	35×	Geen opgave	Piano	70
T1-2	②	35×	hoe ①	hoe ①	①
	③	1×	hoe ①	hoe ①	①
	①	35×	Geen opgave	Alt trombone	127
B	②	2×	hoe ①	hoe ①	①

BASSEN STAAN OP VOLUME **127**
en hebben als instrument : *Alt trombone*
De rest staat met volume **70** als : *piano*

het gaat erom dat **koorzangers** voldoende **vaardigheid** gaan krijgen om op een eenvoudige, doeltreffende manier hun partij te kunnen oefenen

die **vaardigheid** wordt o.m. verkregen door het **muziekbeeld** goed te leren onderscheiden en daardoor de **Reader** efficiënt te kunnen gebruiken

dat **beeld** wordt grotendeels bepaald door de **manier** waarop het muziekstuk is **genoteerd** door de betreffende componist en/of arrangeur

dat wil zeggen : staat er eenvoudig **S A T B** op de **4** notenbalken of : zijn er b.v. 2 stemmen (soms zelfs 3 !) op **één** balk gezet, zoals S1/S2 of Tenor/Bas ? en zijn er andere **stem-sleutels** gebruikt dan gewoonlijk ?

**WAT ZIEN WE DAN
EIGENLIJK ?**

De notaties worden in CAPELLA "vertaald"

De toegewezen stemmen worden zo logisch mogelijk aangepast

voorbeeld 1

Hila Plitmann

לְעִבְרוּזֹנֵת שְׁלִי
a picture
uit : Five Hebrew Love Songs

Dolce con rubato ♩ = 192

9 10 11

sopraan

alt

Te - mu - na

Te - mu - na

Elke notenbalk heeft een **enkele** zangstem; De stemmen worden in het vervolg afgekort met **S** en **A**

voorbeeld 2

40

S1/2

shin - - ing night,

41 rit.

A1/2

shin - - ing night,

T1/2

shin - - ing night,

B1/2

shin - - ing night,

In dit stuk staan de stemmen zowel **uno sono** als ook **tweestemmig**

- Om altijd **iedere** stem onafhankelijk te kunnen oefenen zijn ook voor **alle** gelijke noten de stemmen voor **ALLE PARTIJEN** in de hele partituur **toegewezen.**

Het **notenbeeld** blijft daardoor rustig (stokken staan zoveel als mogelijk in één richting)

* In dit voorbeeld zijn dus óók de **gelijke** noten in S1/2 en B1/2 in **beide** partijen toegekend

Voorbeeld 3

CHORUS and SOLOISTS

30 S/A

31 *p* *cresc.*

Con - duis nous au ri -

T/B

p *cresc.*

Detailed description: This image shows a musical score for 'The Prayer'. It features two staves: the top staff is for Soprano and Alto (S/A) and the bottom staff is for Tenor and Bass (T/B). Both staves are circled in red. The score starts at measure 30 with a treble clef and a key signature of one flat. Measure 31 begins with a piano (*p*) dynamic and a crescendo (*cresc.*) marking. The lyrics 'Con - duis nous au ri -' are written below the staves.

Hier in **The Prayer** staan de **Sopranen** en **Alten** in de ene balk ;
Tenoren en **Bassen** staan in de andere balk
Ieder heeft zijn eigen toegewezen **STEM**

S1/2

19 *mf*

Ky - ri - e,

A1/2

Ky - ri - e,

T. B.

mf

Detailed description: This image shows a musical score for 'A little Jazz Mass'. It features three staves: Soprano 1/2 (S1/2), Alto 1/2 (A1/2), and Tenor/Bass (T. B.). The score starts at measure 19 with a treble clef and a key signature of one sharp. The dynamics are marked as mezzo-forte (*mf*). The lyrics 'Ky - ri - e,' are written below the staves.

13

S. A.

- e e - le - i - son,

T. B.

Detailed description: This image shows a musical score for 'A little Jazz Mass'. It features two staves: Soprano/Alto (S. A.) and Tenor/Bass (T. B.). The score starts at measure 13 with a treble clef and a key signature of one sharp. The lyrics '- e e - le - i - son,' are written below the staves.

de **nieuwe partituur** van **A little Jazz Mass** vertoont een aantal interessante **notenbeelden**

voorbeeld 4

16

- le - i - son, Chri - ste, Chri - ste,

17

18

Detailed description: This image shows a musical score for voice and piano. The top staff is a vocal line in treble clef with a key signature of one sharp (F#). It contains three measures of music, starting at measure 16. The lyrics are "- le - i - son, Chri - ste, Chri - ste,". The bottom staff is a piano accompaniment in bass clef with the same key signature. It also contains three measures of music, starting at measure 16. The piano part features chords and moving lines. The lyrics are aligned under the vocal line.

16

S1/2

- le - i - son, Chri - ste, Chri - ste,

A1/2

- le - i - son, Chri - ste, Chri - ste,

T,
B.

Detailed description: This image shows the same musical score as the previous one, but it is split into three parts. The top part is labeled "S1/2" and contains the vocal line for Soprano 1/2. The middle part is labeled "A1/2" and contains the vocal line for Alto 1/2. The bottom part is labeled "T, B." and contains the piano accompaniment. The lyrics are aligned under the vocal lines. The piano part is highlighted in a light blue box.

Dit staat óók in de **partituur** : We zien onder meer **3 stemmen in één notenbalk** , n.l. die voor **S** (opraan) en **A** (lt) tesamen. In andere balk 2 stemmen voor **T**(enor) en **B** (as)

Daarom worden deze stemmen onderling gesplitst in **Capella** : één stem voor **sopraan*** en twee stemmen voor **Alt 1** en **Alt 2** , tenor en bas blijven op hun plek.

*LET OP : OOK hier wordt **stem** voor Sopr. toegekend aan PARTIJEN **S1/2**

Uit het voorgaande blijkt :

het **Capella-team** dient zich te houden aan de **originele partituur** maar heeft de vrijheid om b.v. **meerstemmige balken** te bewerken en ze door **splitsing** apart weer te geven

er wordt constant gezorgd om het gehele **notenbeeld** zo helder en consequent mogelijk te houden maar het betekent wél het volgende:

- het koor zal daardoor moeten wennen aan het **verschil** tussen **oefen-partituur** (méér overzicht, andere sleutel >zelfde klank) en **zang-partituur** (noten dicht op elkaar: minder overzicht)
- eigenlijk zeggen we : de méést effectieve **manier van**
- **oefenen** is : je **kijkt** op de **originele partituur** terwijl je **luistert** naar de **oefenversie**

DAN KUNNEN WE NU AAN DE SLAG MET CAPELLA READER

maar .... eh.... :

Waar zitten dan toch allemaal die knoppen en waar dienen ze voor

Dat ziet u zo meteen uitgebreid aan bod komen

Hoe onthouden we nu alles en waar kunnen het nog eens nakijken

***Samengevat** : beschikbare naslag per onderwerp op pdf. komt op onze **site**
óók deze **presentatie** ZIT DAARBIJ
voor de liefhebbers is er natuurlijk nog het handboek !*

Pagina's

1

Pagina's

afspeelstemmen

Notenbalken	Stemmen	Volume
☒ Alle		100%
☒ S1		127
☒ S2		127
☒ Sopraan 1/2	☒ 1 ☒ 2	127
☒ Alt 1/2	☒ 1 ☒ 2	127
☒ Tenor		127
☒ Bas		127
☒ Tenor/Bas	☒ 1 ☒ 2	127
☒ Piano 1	☒ 1 ☒ 2 ☒ 3	80
☒ Piano 2	☒ 1 ☒ 2	80

SOLO

Pagina-volgorde

- Onder elkaar**
In 1 Kolom(men)
- Naast elkaar**
- Zonder marges, onder elkaar**
- Geanimeerd scrollen**
1 Pagina('s) naast elkaar

Stemmenuitr.

Notenbalken	Stemmen
☐ Alle	
☐ S1	-
☐ S2	-
☐ Sopraan 1/2	☐ 1 ☐ 2
☐ Alt 1/2	☐ 1 ☐ 2
☐ Tenor	-
☐ Bas	-
☐ Tenor/Bas	☐ 1 ☐ 2
☐ Piano 1	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3
☐ Piano 2	☐ 1 ☐ 2

Ok Annuler

Afspeel-opties

- Rekening houden bij afspelen**
- Herhalingen**
  - Zonder eerste herhalingshaak**
  - Sprongen**
  - Dynamiek**
  - Trillers en versieringen**
  - swing, Weense wals, ...**

Tempo: 100% ♩ = 112

25% 50% 100% 200% 400%

tempo

Navigation icons: Previous, Play, Solo, Volume, Stop

KLAAR OM TE OEFENEN !!

Navigation icons: Full Screen, Settings

Er is op dit moment al redelijk wat naslagwerk voorhanden

DOCUMENTATIE / NASLAG

CAPELLA - READER

1. Update_presentatie_Capella_Reader8	29-08-2024
2. introductie_Capella_tbv_koor_	22-09-2023
3. Handleiding-READER_	12-09-2022
4.Download_APP_READER_	26-09-2023
5. OEF-AFSPEELSTEM(MEN)_	02-01-2024
6. AFSPEELSTEM_op_meerst.muzeikbalk_	23-02-2024
7. AFSPEEL-opties_voor_div.app_	09-10-2023
8. Muziekbeeld_Capella_versus_partituur_	03-08-2024
9. STEM-verdeling_Slavenkoor_Verdi	03-08-2024
10. Muziekbeeld_in_ch._des_Cigarieres_	03-08-2024
11. Gebruik_AFSPEEL-stem Stemmenuittreksel	05-08-2024

deze **documenten** zijn op de **site** te vinden :

"koor">digitaal oefenen>downloads

de **inhoud** is beknopt achter 't volgnr. vermeld

1.t/m 4 gaan over introductie en handleiding v.d.READER; **Deze presentatie** zit er óók bij

de rest van de documenten spreekt voor zich

EEN VOORBEELD :

oefenen in CAPELLA-READER afspeelstem-meerv.muziekbalk

Meestal worden de partijen volledig uitgeschreven ,
dat wil zeggen : elke partij een **eigen** balk (zoals in **NWC**)
Dus van boven naar beneden : **S – A – T – B**
eventueel : S1 – S2 – A1 – enz. + begeleiding
Maar er zijn óók partituren waar twee of zelfs drie
verschillende partijen in **één en dezelfde** balk staan !

In de Capella Reader vraagt dat om wat extra uitleg

In onze vorige sessie met **Cantique en de Brahmsliederen** kwam deze
muzieknotatie nog **niet** voor maar **wél** in de huidige sessie voor 2024
met name voor de **operakoren** voorbeeld uit Rataplan van Verdi

Laptop/computer

Tablet/ telefoon

Notenbalken

Stemmen	
Alle	
sopr-SOLO	
S/A	1 2
T1-2	1 2 3
B	1 2
P1	
P2	

Afspeelstemmen

- Alle notenbalken
- sopr-SOLO
- S/A (   )
- T1-2 (   )

Notenbalken

Stemmen	
Alle	
sopr-SOLO	
S/A	1 2
T1-2	1 2 3
B	1 2
P1	
P2	

Afspeelstemmen

- Alle notenbalken
- sopr-SOLO
- S/A (   )
- T1-2 (   )

- Kies 't afspeelmenu Icoon wordt **GEEL**
- Ga naar gewenste balk voorbeeld: **S/A**
- Kies voor 1 (of meerdere stemmen)
- Druk op **afspelen**

LET OP : het gaat hier om **afspeelstemmen** (niet te verwarren met die uit het **stemmen-uittreksel**)

ZIJN ER NOG VRAGEN ?

SCHROOM NIET , DE MEEST OVERBODIGE VRAAG IS DEGENE DIE NIET GESTELD IS !!

HET STAAT IEDEREEN VRIJ OM HET CAPELLA-TEAM TE BENADEREN VIA APP OF EMAIL

OOK VIA DE STEMHOOFDEN ONTVANGEN WE GRAAG EN BIJTIJDS FEEDBACK

IEDEREEN BEDANKT VOOR DE AANDACHT

WE KUNNEN

WEER ZINGEN !